

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ŠŤĚKÁ ~~ŠŤĚKÁ~~ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 58158/10)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

6 Νοεμβρίου 2012

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα 1
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES
DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS, TRANSLATION
SERVICE, ATHENS

Στην υπόθεση ~~ΣΕΣΕ~~ κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα αποτελούμενο από τους:

Nina Vajić, *πρόεδρος,*

Peer Lorenzen,

Elisabeth Steiner,

Mirjana Lazarova Trajkovska,

Julia Laffranque,

Λινό-Αλέξανδρο Σισιλιάνο,

Erik Møse, *δικαστές,*

και τον Søren Nielsen, *γραμματέα τμήματος.*

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 16 Οκτωβρίου 2012,

Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 58158/10) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας από έναν Κινέζο υπήκοο, τον κύριο ~~ΣΕΣΕ~~ ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 4 Οκτωβρίου 2010 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπείται από τον κύριο Θ. Τσιάτσιο, δικηγόρο Θεσσαλονίκης. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κυρία Φ. Δεδούση, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κύριο Δ. Καλόγηρο, δικαστικό αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Ο προσφεύγων παραπονείται για παραβίαση των άρθρων 3, 5 § 1 και 5 § 4 της Σύμβασης.

4. Στις 25 Μαρτίου 2011, η προσφυγή κοινοποιήθηκε στην Κυβέρνηση. Όπως επιτρέπει το άρθρο 29 § 1 της Σύμβασης, αποφασίσθηκε επιπλέον να αποφανθεί το τμήμα συγχρόνως επί του παραδεκτού και επί της ουσίας της υπόθεσης.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

I. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

5. Ο προσφεύγων έχει γεννηθεί το 1983 και, κατά την περίοδο των πραγματικών περιστατικών, κρατείτο στο κέντρο κράτησης μεταναστών Ελληνικού, στην Αθήνα.

A. Η σύλληψη του προσφεύγοντος και η κράτησή του ενόψει της απέλασής του

6. Στις 11 Απριλίου 2006, ο προσφεύγων κατέθεσε στην Περιφέρεια Θεσσαλίας αίτηση χορήγησης άδειας διαμονής και εργασίας. Προκειμένου να αποδείξει ότι διέμενε στην Ελλάδα για μεγάλο χρονικό διάστημα, προσκόμισε το κινέζικο διαβατήριό του το οποίο, κατά τα λεγόμενά του, είχε εκδοθεί στις 9 Νοεμβρίου 2004 στην Αθήνα. Εν τούτοις, σύμφωνα με βεβαιώσεις της κινέζικης πρεσβείας στην Αθήνα και του υπουργείου εξωτερικών, το διαβατήριο δεν είχε εκδοθεί από την εν λόγω πρεσβεία.

7. Στις 20 Μαρτίου 2007, οι αρχές ενέγραψαν τον προσφεύγοντα στον κατάλογο ανεπιθύμητων προσώπων.

8. Στις 4 Ιουλίου 2007, η επιτροπή μετανάστευσης του νομού Τρικάλων, η οποία είχε λάβει τις προαναφερόμενες βεβαιώσεις του υπουργείου και της πρεσβείας, πρότεινε την απόρριψη της αίτησης του

προσφεύγοντος, για το λόγο ότι το διαβατήριο που είχε προσκομίσει ήταν πλαστό και ότι ο ενδιαφερόμενος δεν είχε παρουσιαστεί ενώπιον της εν λόγω επιτροπής ενώ είχε κληθεί με την από 22 Ιουνίου 2007 επιστολή του προέδρου αυτής.

9. Στις 25 Ιουλίου 2007, ο γενικός γραμματέας της Περιφέρειας Θεσσαλίας απέρριψε την αίτηση του προσφεύγοντος, για το λόγο ότι αυτός δεν είχε αποδείξει ότι διέμενε στην Ελλάδα πριν από την 31^η Δεκεμβρίου 2004, όπως ο νόμος απαιτούσε.

10. Ο προσφεύγων συνελήφθη στις 19 Ιουνίου 2010 και τέθηκε υπό κράτηση στο αστυνομικό τμήμα Ελειού-Πρόνων στην Κεφαλονιά για παράνομη είσοδο και παραμονή στην επικράτεια. Η απόφαση του αστυνομικού διευθυντή Κεφαλονιάς, η οποία εκδόθηκε αυθημερόν και διέτασσε την προσωρινή κράτησή του, ανέφερε ότι η αίτηση χορήγησης άδειας διαμονής που ο ενδιαφερόμενος είχε καταθέσει στην Περιφέρεια Θεσσαλίας είχε απορριφθεί και ότι υπήρχε κίνδυνος φυγής του προσφεύγοντος.

11. Στις 22 Ιουνίου 2010, ο διευθυντής αποφάσισε την απέλαση του προσφεύγοντος για το λόγο ότι είχε εισέλθει παράνομα στη χώρα στις 10 Φεβρουαρίου 2005. Αποφάσισε επίσης τη διατήρηση της κράτησής του έως την εκτέλεση της απόφασης απέλασης και για περίοδο που δεν μπορούσε να υπερβεί τους έξι μήνες. Η απόφαση του διευθυντή διευκρίνιζε ωστόσο ότι σε περίπτωση αναβολής της απέλασης, είτε λόγω άρνησης του προσφεύγοντος να συνεργαστεί είτε λόγω καθυστέρησης στη σύνταξη των ταξιδιωτικών εγγράφων του, η κράτηση μπορούσε να παραταθεί για περίοδο έξι επιπλέον μηνών.

12. Η απόφαση αυτή δεν κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα.

13. Στις 30 Ιουνίου 2010, αυτός μεταφέρθηκε στο κέντρο κράτησης μεταναστών Ελληνικού.

14. Στις 25 Ιουλίου 2010, οδηγήθηκε στο αεροδρόμιο ενόψει της απέλασής του, αλλά ο υπεύθυνος της πτήσης αρνήθηκε την επιβίβαση διότι ο προσφεύγων προέβαλε αντίσταση. Στις 27 Ιουλίου 2010, ο προσφεύγων κατέθεσε αίτηση ασύλου.

15. Στις 11 Αυγούστου 2010, ο προσφεύγων υπέβαλε αντιρρήσεις κατά της κράτησής του ενώπιον του προέδρου του διοικητικού πρωτοδικείου Πειραιά, αντιρρήσεις τις οποίες αυτός απέρριψε με την απόφαση αριθ. 507/2010 της 12^{ης} Αυγούστου 2010, για το λόγο ότι υπήρχε κίνδυνος φυγής του προσφεύγοντος. Η απόφαση ανέφερε ότι ο προσφεύγων δε διέθετε νόμιμη άδεια διαμονής, ότι δεν είχε σταθερό τόπο διαμονής και ότι είχε προσπαθήσει να παραπλανήσει τη διοίκηση ζητώντας, αφενός, τη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου από την εφορία Άμφισσας και, αφετέρου, την έκδοση άδειας διαμονής από την Περιφέρεια Θεσσαλίας.

16. Στις 3 Σεπτεμβρίου 2010, ο προσφεύγων εισήχθη στο νοσοκομείο λόγω πυρετού και του δόθηκε εξιτήριο αφού του συνεστήθη φαρμακευτική αγωγή. Στις 26 Σεπτεμβρίου 2010, εισήχθη εκ νέου για ουρολογικές εξετάσεις τα αποτελέσματα των οποίων ήταν αρνητικά.

17. Στις 30 Σεπτεμβρίου 2010, ο προσφεύγων, μέσω του δικηγόρου του, κατέθεσε ενώπιον της αστυνομικής υποδιεύθυνσης αλλοδαπών Αττικής προσφυγή στην οποία κατήγγελλε τις συνθήκες κράτησής του και ζητούσε την άρση αυτής. Καταρχήν, παραπονείται για τον αριθμό των κρατουμένων με τους οποίους μοιραζόταν το κελί του και για τις διαστάσεις αυτού, για τον ανεπαρκή αριθμό τουαλετών και λουτρών, για την έλλειψη εξαερισμού και φωτισμού του κελιού καθώς και για την αποπνικτική ατμόσφαιρα λόγω του καπνού από τσιγάρα. Κατά δεύτερον, υπογράμμισε ότι δεν υπήρχε καμία δυνατότητα προαλισμού ή σωματικής άσκησης, κανενός είδους ψυχαγωγία για τους κρατουμένους, γεγονός που του είχε δημιουργήσει ένα αίσθημα απομόνωσης και είχε αρνητικές επιπτώσεις στην ψυχολογική κατάστασή του. Κατά τρίτον, κατήγγελλε την έλλειψη υποδομών για τη

σίτιση των κρατουμένων και την ανεπάρκεια του ποσού των 5,87 ευρώ που χορηγείτο ημερησίως στους κρατουμένους για τη διατροφή τους, ποσό που επέτρεπε, κατά την άποψή του, την αγορά μόνο δύο σάντουιτς.

18. Οι αρχές δεν έδωσαν συνέχεια σε αυτή την προσφυγή.

19. Στις 21 Οκτωβρίου 2010, ο προσφεύγων εισήχθη εκ νέου στο νοσοκομείο έως τις 25 Οκτωβρίου 2010. Του συνεστήθη αγωγή και οι αρχές ενέκριναν την ίδια ημέρα τη δαπάνη για την αγορά φαρμάκων.

20. Στις 25 Οκτωβρίου 2010, ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον του διοικητικού πρωτοδικείου Πειραιά αίτηση ακύρωσης της απόφασης της 12^{ης} Αυγούστου 2010 (άρθρο 76 του νόμου αριθ. 3386/2005). Υποστήριξε ότι είχε μόνιμη και γνωστή στις αρχές κατοικία, ότι από την οικογενειακή, επαγγελματική και κοινωνική ζωή του δεν προέκυπτε ότι υπήρχε κίνδυνος φυγής του ή τέλεσης αξιόποινων πράξεων και ότι δεν αποτελούσε κίνδυνο για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια. Υποστήριξε ότι η κράτησή του στο Ελληνικό είχε λάβει χώρα και συνεχιζόταν κατά παράβαση του νόμου, διότι η απόφαση που διέτασσε την απέλασή του είχε εκδοθεί και κοινοποιηθεί πέντε ημέρες μετά την έναρξη της κράτησης. Υπογράμμισε ότι δεν είχε κληθεί σε ακρόαση σχετικά με την απόφαση απέλασης εντός της προβλεπόμενης από το νόμο προθεσμίας και, ως εκ τούτου, η απόφαση αυτή δεν έπρεπε, κατά την άποψή του, να θεωρηθεί έγκυρη. Υποστήριξε ότι ήταν βέβαιος ότι διέμενε νόμιμα στη χώρα διότι αγνοούσε, λόγω μη κοινοποίησης, την απόρριψη της αίτησής του για έκδοση άδειας διαμονής.

21. Στις 26 Οκτωβρίου 2010, το διοικητικό πρωτοδικείο Πειραιά έκανε δεκτή την αίτηση, διέταξε την αποφυλάκιση του προσφεύγοντος λόγω της κατάστασης της υγείας του (έντονο γαστρικό άλγος), η οποία υπήρχε κίνδυνος να επιδεινωθεί λόγω των συνθηκών κράτησης, και του χορήγησε προθεσμία τριάντα ημερών για να εγκαταλείψει τη χώρα. Κατέληξε, χωρίς να αιτιολογήσει αυτή τη διαπίστωση, ότι δεν υπήρχε πλέον κίνδυνος φυγής του προσφεύγοντος.

22. Ο προσφεύγων αφέθηκε ελεύθερος στις 27 Οκτωβρίου 2010 για λόγους υγείας.

23. Στις 20 Ιανουαρίου 2011, το διοικητικό πρωτοδικείο Λάρισας απέρριψε μία αίτηση (την οποία κατέθεσε ο προσφεύγων στις 6 Σεπτεμβρίου 2010) αναστολής εκτέλεσης της απόφασης της 22 Ιουνίου 2010, με την οποία ο αστυνομικός διευθυντής Κεφαλονιάς διέταξε την απέλασή του, καθώς και της απόφασης της 25^{ης} Ιουλίου 2007, με την οποία ο γενικός γραμματέας της Περιφέρειας Θεσσαλίας είχε απορρίψει την αίτηση χορήγησης άδειας διαμονής του προσφεύγοντος.

24. Το διοικητικό πρωτοδικείο διαπίστωσε καταρχήν ότι η αίτηση, στο μέτρο που αυτή στρεφόταν κατά της απόφασης της 22 Ιουνίου 2010, δεν ήταν απαράδεκτη λόγω μη άσκησης από τον προσφεύγοντα της προβλεπόμενης στο άρθρο 77 του νόμου αριθ. 3386/2005 προσφυγής, καθώς από τον φάκελο δεν προέκυπτε ότι ο ενδιαφερόμενος είχε ενημερωθεί για την υποχρέωση άσκησης μίας τέτοιας προσφυγής εντός προθεσμίας πέντε ημερών.

25. Κατόπιν, το διοικητικό πρωτοδικείο σημείωσε ότι οι αρχές είχαν αρνηθεί να χορηγήσουν στον προσφεύγοντα άδεια διαμονής για το λόγο ότι είχε προσκομίσει πλαστά έγγραφα. Έκρινε ότι δε συνέτρεχε λόγος να επιτρέψει την αναστολή της εκτέλεσης του μέτρου της απέλασης διότι τούτο θα ισοδυναμούσε με έκδοση άδειας διαμονής και υποκατάσταση της διοίκησης. Τέλος, επεσήμανε ότι δεν είχε αποδειχθεί ότι ο προσφεύγων είχε δημιουργήσει στην Ελλάδα τέτοιες επαγγελματικές και κοινωνικές σχέσεις που η απέλασή του θα του προκαλούσε ανεπανόρθωτη βλάβη.

B. Οι συνθήκες κράτησης του προσφεύγοντος

1. Η εκδοχή του προσφεύγοντος

26. Ο προσφεύγων παραπονείται για τις συνθήκες κράτησής του στο κέντρο κράτησης μεταναστών Ελληνικού, όπου κρατήθηκε για τη μεγαλύτερη περίοδο. Ισχυρίζεται ότι στοιβάχθηκε μαζί με 15 με 20 άλλους κρατούμενους σε ένα κελί με μέγιστο εμβαδό 13 τετραγωνικά μέτρα. Ο συγχρωτισμός δημιουργούσε πολλά προβλήματα ασφάλειας και υγιεινής μεταξύ των κρατουμένων. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι δεχόταν συχνά απειλές κακομεταχείρισης από άλλους κρατούμενους και ότι ένας εξ αυτών είχε αποπειραθεί να τον παρενοχλήσει σεξουαλικά. Τα στρώματα και τα σκεπάσματα ήταν φθαρμένα και βρώμικα και τοποθετημένα κατάχαμα.

27. Το κελί δεν είχε παράθυρα και ως εκ τούτου δεν αεριζόταν ούτε φωτιζόταν επαρκώς. Ο καπνός των τσιγάρων των κρατουμένων και οι υψηλές θερμοκρασίες του καλοκαιριού επιδείνωναν την ατμόσφαιρα του κελιού. Υπήρχε μόνο μία τουαλέτα για 15 άτομα και όχι αρκετά προϊόντα προσωπικής υγιεινής.

28. Το κέντρο δε διέθετε εξωτερικό χώρο προαυλισμού και σωματικής άσκησης. Η έλλειψη εξόδου του είχε προκαλέσει ψυχολογικά προβλήματα για τα οποία είχε λάβει αγωγή.

29. Το ποσό των 5,87 ευρώ ημερησίως που λάμβαναν οι κρατούμενοι για τη σίτισή τους επαρκούσε μόνο για την αγορά δύο σάντουιτς αμφίβολης ποιότητας, τα οποία και αποτελούσαν τη μοναδική τροφή καθόλη τη διάρκεια της κράτησης.

2. Η εκδοχή της Κυβέρνησης

30. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι συνθήκες κράτησης του προσφεύγοντος δεν υπερέβησαν το αναπόφευκτο επίπεδο ταλαιπωρίας που είναι σύμφυτο με τη στέρηση της ελευθερίας. Υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων διέμεινε σε ένα κελί 27 τετραγωνικών μέτρων το οποίο περιελάμβανε 5 διπλά κρεβάτια, ότι το κέντρο διέθετε αυλή εμβαδού 525 τετραγωνικών μέτρων. Προσθέτει ότι, κατά την άφιξή τους στο κέντρο,

όλοι οι κρατούμενοι εξετάζονταν προληπτικά από τους γιατρούς της μη κυβερνητικής οργάνωσης «Ιατρική παρέμβαση» για τον εντοπισμό τυχόν μολυσματικών ασθενειών. Επισημαίνει ότι η διοίκηση χορηγούσε στους κρατούμενους τα ποσά που ήταν αναγκαία για τη σίτιση η οποία περιελάμβανε πρωινό, μεσημεριανό και δείπνο και ότι, καθόλη τη διάρκεια της διαμονής του στο κέντρο, ο προσφεύγων λάμβανε επαρκή σίτιση και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Διευκρινίζει τέλος ότι ο ενδιαφερόμενος μεταφέρθηκε τρεις φορές σε δημόσια νοσοκομεία όπου έλαβε προσήκουσα περίθαλψη.

II. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

31. Τα εφαρμοστέα εν προκειμένω άρθρα του νόμου αριθ. 3386/2005 σχετικά με την είσοδο, διαμονή και ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική επικράτεια, όπως αυτά ίσχυαν κατά την περίοδο των πραγματικών περιστατικών, προέβλεπαν:

Άρθρο 2

«1. Οι διατάξεις του νόμου αυτού δεν έχουν εφαρμογή:

(...)

γ) στους πρόσφυγες και στα πρόσωπα που έχουν υποβάλει αίτηση για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα, κατά την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 (...)

Άρθρο 11 § 4

«Ο υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος κατέθεσε εμπρόθεσμα αίτηση χορήγησης ή ανανέωσης της άδειας διαμονής με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και έχει λάβει τη βεβαίωση της προηγούμενης παραγράφου, θεωρείται ότι νομίμως διαμένει στη

Χώρα, έως ότου η Διοίκηση αποφανθεί επί του αιτήματος του. Σε περίπτωση έκδοσης απορριπτικής απόφασης, η ανωτέρω βεβαίωση παύει, αυτοδικαίως, να ισχύει.»

Άρθρο 76

«1. Η διοικητική απέλαση αλλοδαπού επιτρέπεται εφόσον:

(...)

γ. Η παρουσία του στο ελληνικό έδαφος είναι επικίνδυνη για τη δημόσια τάξη ή την ασφάλεια της χώρας.

2. Η απέλαση διατάσσεται με απόφαση του οικείου Αστυνομικού Διευθυντή και (...) αφού προηγουμένως δοθεί στον αλλοδαπό προθεσμία τουλάχιστον σαράντα οκτώ ωρών για να υποβάλει τις αντιρρήσεις του.

3. Εφόσον ο αλλοδαπός κρίνεται ύποπτος φυγής ή επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη, με απόφαση των οργάνων της προηγούμενης παραγράφου, διατάσσεται η προσωρινή κράτησή του μέχρι την έκδοση, εντός τριών ημερών, απόφασης ως προς την απέλασή του (...). Εφόσον εκδοθεί απόφαση απέλασης, η κράτηση συνεχίζεται ως την εκτέλεση της απέλασης, σε καμία όμως περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις μήνες. Ο αλλοδαπός που κρατείται (...) μπορεί να προβάλει και αντιρρήσεις κατά της απόφασης κράτησής του ενώπιον του προέδρου (...) του διοικητικού πρωτοδικείου (...).

4. [όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 55 του νόμου αριθ. 3900/2010] Σε περίπτωση που ο προς απέλαση αλλοδαπός δεν κρίνεται ύποπτος φυγής ή επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη ή ο πρόεδρος του διοικητικού πρωτοδικείου διαφωνεί ως προς την κράτησή του, με την ίδια απόφαση τάσσει σε αυτόν προθεσμία προς

αναχώρηση, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τριάντα ημέρες, εκτός κι αν συντρέχει λόγος που κωλύει την απέλαση.

5. Η κατά τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου αυτού απόφαση μπορεί να ανακληθεί ύστερα από αίτηση των διαδίκων, αν η αίτηση ανάκλησης στηρίζεται σε νέα στοιχεία (...).»

Άρθρο 77

«Κατά της απόφασης απέλασης δικαιούται ο αλλοδαπός να προσφύγει μέσα σε προθεσμία πέντε ημερών από την κοινοποίησή της στον Υπουργό Δημόσιας Τάξης (...). Η σχετική απόφαση εκδίδεται μέσα σε τρεις εργάσιμες ημέρες από την άσκηση της προσφυγής. Η άσκηση προσφυγής συνεπάγεται την αναστολή εκτέλεσης της απόφασης. Σε περίπτωση κατά την οποία με την απόφαση απέλασης έχει διαταχθεί και η κράτηση, η αναστολή αφορά μόνο την απέλαση.»

32. Η απόφαση που διατάσσει την απέλαση ενός αλλοδαπού αποτελεί διοικητική πράξη η οποία μπορεί να προσβληθεί με αίτηση ακύρωσης ενώπιον των διοικητικών πρωτοδικείων. Ταυτόχρονα με την αίτηση ακύρωσης, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να καταθέσει αίτηση αναστολής εκτέλεσης της απέλασης. Για την αποφυγή της εκτέλεσης της απέλασης εωσότου το δικαστήριο αποφανθεί επί της αίτησης αναστολής, είναι δυνατή η κατάθεση αίτησης προσωρινής διαταγής, η οποία εξετάζεται με ταχύτατη διαδικασία παρουσία ενός πρωτοδίκη και του ενδιαφερόμενου ή του δικηγόρου του.

33. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία, μία απόφαση που αναστέλλει το μέτρο απέλασης ενός αλλοδαπού που αποτελεί αντικείμενο διοικητικής απέλασης δεν αναστέλλει εκείνο της κράτησης, διότι οι αιτήσεις ακύρωσης ή αναστολής αφορούν μόνο την απέλαση και όχι την κράτηση (αποφάσεις

του διοικητικού πρωτοδικείου Αθηνών αριθ. 2016/2002, 2250/2003, 390/2006, 535/2006 και 4053/2007 και του διοικητικού πρωτοδικείου Πειραιά αριθ. 626/2007).

34. Το παράβολο είναι 9 ευρώ για την κατάθεση αίτησης ακύρωσης και 25 ευρώ για την κατάθεση αίτησης αναστολής εκτέλεσης. Για την άσκηση αυτών των ενδίκων μέσων, το άρθρο 276 του κώδικα διοικητικής δικονομίας, σε συνδυασμό με τα άρθρα 194-204 του κώδικα πολιτικής δικονομίας, προβλέπει το ευεργέτημα της νομικής συνδρομής στο οποίο συμπεριλαμβάνεται ο αυτεπάγγελτος διορισμός συνηγόρου.

35. Επιπλέον, ο αλλοδαπός μπορεί να ασκήσει ενώπιον του υπουργείου Δημόσιας Τάξης προσφυγή κατά της απόφασης απέλασης. Η προσφυγή αυτή θεωρείται από τα διοικητικά δικαστήρια ως προδικαστική (Συμβούλιο της Επικρατείας, αποφάσεις αριθ. 380, 382/2002 και 1113/2003). Η προηγούμενη άσκησή της αποτελεί προϋπόθεση για την κατάθεση ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων αίτησης ακύρωσης της διοικητικής πράξης που διατάσσει την απέλαση του αλλοδαπού.

36. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί επίσης να υποβάλει αντιρρήσεις ενώπιον του προέδρου του διοικητικού πρωτοδικείου σχετικά με την προσωρινή κράτησή του. Η γραπτή ή και προφορική υποβολή τους (άρθρο 243 § 1 του κώδικα διοικητικής δικονομίας) δεν υπόκειται σε καμία προθεσμία κατά τη διάρκεια της κράτησης. Τέτοιες αντιρρήσεις εξετάζονται με επείγουσα διαδικασία και η απόφαση εκδίδεται άμεσα και κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο.

37. Δυνάμει του άρθρου 48 § 2 του νόμου αριθ. 3772/2009, το οποίο αφορά, μεταξύ άλλων, τη λαθρομετανάστευση, η παράγραφος 3 του άρθρου 76 του νόμου αριθ. 3386/2005 τροποποιήθηκε ως εξής:

«(...)

3. Εφόσον ο αλλοδαπός εκ των εν γένει περιστάσεων κρίνεται ύποπτος φυγής ή επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη ή αποφεύγει ή

παρεμποδίζει την προετοιμασία της αναχώρησης του ή τη διαδικασία απομάκρυνσης του, με απόφαση των οργάνων της προηγούμενης παραγράφου, διατάσσεται η προσωρινή κράτηση του μέχρι την έκδοση, εντός 3 ημερών, απόφασης ως προς την απέλαση του. Εφόσον εκδοθεί απόφαση απέλασης, η κράτηση συνεχίζεται ως την εκτέλεση της απέλασης, σε καμία όμως περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 6 μήνες. Σε περίπτωση που η απέλαση καθυστερεί επειδή αυτός αρνείται να συνεργαστεί ή καθυστερεί η λήψη των αναγκαίων για την απέλαση του εγγράφων από τη χώρα καταγωγής ή προέλευσης του, η κράτηση του αλλοδαπού είναι δυνατόν να παραταθεί για περιορισμένο χρόνο, που δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες (...))»

III. ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΚΕΙΜΕΝΑ

A. Οι διαπιστώσεις της Επιτροπής για την πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (CPT)

38. Στην από 20 Δεκεμβρίου 2006 έκθεσή της, η οποία συντάχθηκε κατόπιν της επίσκεψης που πραγματοποίησε στο κέντρο κράτησης μεταναστών Ελληνικού, η CPT διαπίστωνε ότι το εν λόγω κέντρο αποτελείτο από δύο ξεχωριστούς τομείς: τον παλιό τομέα, χωρητικότητας 75 κρατουμένων, και το νέο τομέα, χωρητικότητας 123 κρατουμένων. Διευκρίνιζε ότι κατά την ημέρα της επίσκεψης οι δύο αυτοί τομείς φιλοξενούσαν 60 και 117 κρατουμένους αντίστοιχα. Σημείωνε ότι οι υλικές συνθήκες ήταν ίδιες με εκείνες που είχαν διαπιστωθεί σε προηγούμενες επισκέψεις, εκτός από τη διαρρύθμιση ενός νέου χώρου για τα στρώματα.

39. Σημείωνε ότι ο νέος τομέας διέθετε επτά κελιά: έξι από αυτά είχαν εμβαδόν 32 τετραγωνικά μέτρα και διέθεταν 18 κρεβάτια, και το

έβδομο είχε εμβαδόν 21 τετραγωνικό μέτρα και 12 κρεβάτια, ήτοι ένα πολύ υψηλό ποσοστό πληρότητας. Διευκρίνιζε ότι, εν γένει, τα κελιά διέθεταν επαρκή εξαερισμό και φωτισμό, αλλά ότι πολλά στρώματα έχρηζαν αντικατάστασης και ότι η κατάσταση των κρεβατιών δεν ήταν ικανοποιητική. Σημείωνε ότι οι τουαλέτες βρίσκονταν έξω από τα κελιά και ότι πολλοί κρατούμενοι παραπονούνταν ότι υπήρχαν προβλήματα πρόσβασης. Πρόσθετε τέλος ότι η σημαντικότερη έλλειψη συνίστατο στην απουσία οποιασδήποτε ψυχαγωγικής δραστηριότητας και ιατρικών υπηρεσιών, λαμβανομένου υπόψη του ότι η πλειοψηφία των κρατουμένων περνούσαν τρεις μήνες, ή και περισσότερους, εντός του κέντρου.

**B. Η επιστολή της Human Rights Watch της 28^{ης} Απριλίου 2010
προς τον υπουργό Προστασίας του Πολίτη**

40. Σε επιστολή της προς τον υπουργό Προστασίας του Πολίτη αναφορικά με τα ζητήματα ασύλου στην Ελλάδα, η μη κυβερνητική οργάνωση Human Rights Watch, αν και δεν της είχε δοθεί άδεια να εισέλθει στο κέντρο κράτησης μεταναστών Ελληνικού, αναφερόταν ρητά στις συνθήκες κράτησης που επικρατούσαν σε αυτό το κέντρο, χωρίς ωστόσο να διευκρινίζει από πού είχε αντλήσει αυτές τις πληροφορίες.

41. Η οργάνωση εξέφραζε τη μεγάλη λύπη της για τις συνθήκες που επικρατούσαν στους δύο τομείς του κέντρου κράτησης του Ελληνικού, κυρίως στον παλαιότερο από τους δύο στον οποίο, την ημέρα της επίσκεψης, φιλοξενούνταν 55 κρατούμενοι εντός συνόλου 133 κρατουμένων σε ολόκληρο το κέντρο. Η πλειοψηφία των κρατουμένων στον παλαιότερο από τους δύο τομείς στερούνταν το φυσικό φως και παρέμεναν περιορισμένοι σε κελιά με λιγστό φωτισμό. Οι κρατούμενοι υποστήριζαν ότι τους είχε επιτραπεί να εξέλθουν στην παρακείμενη αυλή μόνο για δεκαπέντε λεπτά κατά τους δύο τελευταίους μήνες και ότι δεν

είχαν πρόσβαση σε χώρους έξω από τα κελιά τους για ολόκληρο τον χειμώνα.

42. Η οργάνωση εξέφραζε ομοίως την ανησυχία της για την κακή ποιότητα της τροφής που παρεχόταν εντός του κέντρου. Ορισμένοι κρατούμενοι παραπονούνταν ότι τα τρόφιμα ήταν σάπια.

43. Πάντοτε σύμφωνα με την οργάνωση, τα κελιά του νέου τομέα ήταν υπερπλήρη και βρώμικα και, όσον αφορά τουλάχιστον ένα κελί, η οργάνωση πρόσθετε ότι οι κρατούμενοι αναγκάζονταν να μοιράζονται το κρεβάτι τους. Ο εξωτερικός χώρος δεν είχε κανένα χώρο με σκιά και υπήρχαν διάσπαρτα απορρίμματα άγνωστης προέλευσης.

44. Η οργάνωση ανέφερε επιπλέον ότι οι δύο τομείς δε διέθεταν ιατρικό προσωπικό και ότι οι κρατούμενοι παραπονούνταν ότι δε διέθεταν προϊόντα υγιεινής όπως οδοντόβουρτσες, σαπούνι, σαμπουάν και σκόνη πλυσίματος και ότι σπάνια υπήρχε ζεστό νερό. Ανέφερε ότι σε κανέναν από τους δύο τομείς δε δίδονταν στους κρατούμενους καθαρά σεντόνια και ότι αυτοί αναγκάζονταν να κοιμούνται απευθείας στις κουβέρτες που φαίνονταν χρησιμοποιημένες. Τέλος, ορισμένοι κρατούμενοι είχαν δηλώσει στη Human Rights Watch ότι έπασχαν από δερματικές ασθένειες.

45. Ενόψει αυτών των अपαράδεκτων συνθηκών, η οργάνωση παρακαλούσε τον υπουργό να προβεί άμεσα στο κλείσιμο αυτών των κέντρων, να αφεθούν ελεύθεροι οι μετανάστες που δεν μπορούσαν να απελαθούν εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και να μεταφερθούν οι υπόλοιποι σε καταλληλότερα κέντρα κράτησης.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

**I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3
ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ**

46. Ο προσφεύγων παραπονείται για τις συνθήκες κράτησής του στο κέντρο κράτησης μεταναστών Ελληνικού, στην Αθήνα. Καταγγέλλει παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«Ουδείς επιτρέπεται να υποβληθή εις βασάνους ούτε εις ποινάς ή μεταχείρισιν απανθρώπους ή εξευτελιστικάς.»

A. Επί του παραδεκτού

47. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη υπό την έννοια του άρθρου 35 § 3 α) της Σύμβασης. Σημειώνει επιπλέον ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει συνεπώς να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

48. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι συνθήκες κράτησης του προσφεύγοντος δεν υπερέβησαν το αναπόφευκτο επίπεδο ταλαιπωρίας που είναι σύμφυτο με τη στέρηση της ελευθερίας. Υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων διέμεινε σε κελί 27 τετραγωνικών μέτρων το οποίο περιελάμβανε 5 διπλά κρεβάτια, ότι το κέντρο διέθετε αυλή εμβαδού 525 τετραγωνικών μέτρων και ότι, κατά την άφιξή τους στο κέντρο, οι κρατούμενοι εξετάζονταν προληπτικά από τους γιατρούς της μη κυβερνητικής οργάνωσης «Ιατρική παρέμβαση» για τον εντοπισμό τυχόν μολυσματικών ασθενειών. Επισημαίνει ότι η διοίκηση χορηγούσε στους κρατούμενους τα ποσά που ήταν αναγκαία για τη σίτιση η οποία περιελάμβανε πρωινό, μεσημεριανό και δείπνο και ότι, καθόλη τη διάρκεια της διαμονής του στο κέντρο, ο προσφεύγων λάμβανε επαρκή σίτιση και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Διευκρινίζει τέλος ότι ο ενδιαφερόμενος

μεταφέρθηκε τρεις φορές σε δημόσια νοσοκομεία όπου έλαβε προσήκουσα περίθαλψη.

49. Ο προσφεύγων αναφέρεται στις αποφάσεις του Δικαστηρίου στις υποθέσεις *S.D. κατά Ελλάδας* (αριθ. 53541/07, 11 Ιουνίου 2009), *Tabesh κατά Ελλάδας* (αριθ. 8256/07, 26 Νοεμβρίου 2009), *A.A. κατά Ελλάδας* (αριθ. 12186/08, 22 Ιουλίου 2010) και *M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας* ([GC], αριθ. 30696/09, 21 Ιανουαρίου 2011) καθώς και σε κάποιες εθνικές και διεθνείς εκθέσεις επί των εν γένει συνθηκών κράτησης στην Ελλάδα, όπως η έκθεση του Συνηγούρου του Πολίτη, η έκθεση της Διεθνούς Αμνηστίας ή εκείνη του ειδικού εισηγητή του ΟΗΕ για τα βασανιστήρια, προκειμένου να αποδείξει ότι οι συνθήκες κράτησης των αλλοδαπών, ιδίως στα κέντρα κράτησης και στα αστυνομικά τμήματα, είναι άθλιες. Σε ό,τι αφορά το κέντρο κράτησης μεταναστών Ελληνικού, αναφέρεται σε κάποια άρθρα εφημερίδων που δημοσιεύθηκαν τον Αύγουστο του 2009 και τον Νοέμβριο του 2010, καθώς και σε ένα δελτίο τύπου της μη κυβερνητικής οργάνωσης Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι το οποίο κατήγγελλε τις συνθήκες κράτησης στο εν λόγω κέντρο και την άρνηση των αρχών να του επιτρέψουν να πραγματοποιήσει επίσκεψη.

50. Το Δικαστήριο επαναβεβαιώνει καταρχήν ότι το άρθρο 3 της Σύμβασης καθιερώνει μία από τις πλέον θεμελιώδεις αξίες των δημοκρατικών κοινωνιών και ότι απαγορεύει με απόλυτους όρους τα βασανιστήρια και την απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία, όποιες και αν είναι οι περιστάσεις και οι πράξεις του θύματος (βλέπε, για παράδειγμα, *Labita κατά Ιταλίας* [GC], αριθ. 26772/95, § 119, CEDH 2000-IV).

51. Υπενθυμίζει εν συνεχεία ότι, αν και τα Κράτη έχουν την άδεια να θέτουν υπό κράτηση πιθανούς μετανάστες δυνάμει του «αναντίρρητου δικαϊματός τους να ελέγχουν (...) την είσοδο και παραμονή αλλοδαπών στο έδαφός τους» (*Amuur κατά Γαλλίας*, 25 Ιουνίου 1996, § 41, *Recueil des*

arrêts et décisions 1996-III), το εν λόγω δικαίωμα πρέπει να ασκείται σύμφωνα προς τις διατάξεις της Σύμβασης (*Mahdid et Haddar κατά Αυστρίας* (déc.), αριθ. 74762/01, 8 Δεκεμβρίου 2005). Το Δικαστήριο πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση αυτών των ατόμων όταν καλείται να ελέγξει τους τρόπους εκτέλεσης του μέτρου κράτησης βάσει των συμβατικών διατάξεων (*Riad et Idiab κατά Βελγίου*, αριθ. 29787/03 και 29810/03, § 100, CEDH 2008-...). Σε κάθε περίπτωση, οι ισχυρισμοί περί κακομεταχείρισης πρέπει να αποδεικνύονται «πέραν κάθε εύλογης αμφιβολίας» (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Čistiakov κατά Λεττονίας*, αριθ. 67275/01, § 43, 8 Φεβρουαρίου 2007).

52. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο σημειώνει καταρχήν ότι οι διάδικοι παρουσιάζουν εκδοχές οι οποίες δε συμπίπτουν ως προς τις επικρατούσες συνθήκες κράτησης εντός του επίμαχου κέντρου κράτησης. Ειδικότερα, ο προσφεύγων, ο οποίος προβάλλει κυρίως τον υπερπληθυσμό στο κέντρο Ελληνικού, υποστηρίζει ότι μοιραζόταν ένα κελί μέγιστου εμβαδού 13 τετραγωνικών μέτρων με άλλους 15 με 20 κρατούμενους και ότι υπήρχε μία μόνο τουαλέτα για 15 άτομα. Από την πλευρά της, η Κυβέρνηση εξηγεί ότι ο προσφεύγων διέμεινε σε ένα κελί 27 τετραγωνικών μέτρων το οποίο περιελάμβανε 5 διπλά κρεβάτια και ότι το κέντρο διαθέτει αυλή επιφάνειας 525 τετραγωνικών μέτρων. Είναι ως εκ τούτου δύσκολο για το Δικαστήριο να διαπιστώσει με βεβαιότητα την πραγματικότητα με την οποία βρισκόταν αντιμέτωπος ο προσφεύγων.

53. Σε ό,τι αφορά τον χώρο που δίδεται σε κάθε κρατούμενο, το Δικαστήριο έχει πολυάριθμες φορές υπογραμμίσει ότι αν και μία επιφάνεια 4 τετραγωνικών μέτρων συνιστά ένα επιθυμητό πρότυπο, το να διαθέτει ο κάθε κρατούμενος στο πάτωμα μία επιφάνεια μικρότερη από 3 τετραγωνικά μέτρα προκαλεί τέτοιο υπερπληθυσμό που θα μπορούσε από μόνος του να αιτιολογήσει μία παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης (*Ananyev και λοιποί κατά Ρωσίας*, αριθ. 42525/07 και 60800/08, § 145, 10 Ιανουαρίου

2012). Στην υπόθεση αυτή, το Δικαστήριο διαπίστωσε παραβίαση του άρθρου αυτού λόγω ιδίως του ότι οι προσφεύγοντες είχαν στη διάθεσή τους λιγότερα από τρία τετραγωνικά μέτρα προσωπικό χώρο όντας την ίδια στιγμή υποχρεωμένοι να παραμένουν συνέχεια εντός του κελιού τους με εξαίρεση ένα διάστημα μίας ώρας καθημερινά κατά το οποίο μπορούσαν να ασκηθούν λίγο στον εξωτερικό χώρο (*ibid.* § 166).

54. Ως προς τούτο, το Δικαστήριο σημειώνει ότι εν προκειμένω ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι το κελί του, το οποίο μοιραζόταν με δεκαπέντε με είκοσι άλλους κρατούμενους, είχε μέγιστο εμβαδό 13 τετραγωνικά μέτρα. Από την πλευρά της, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων είχε τοποθετηθεί σε ένα κελί 27 τετραγωνικών μέτρων το οποίο περιελάμβανε 5 διπλά κρεβάτια, ήτοι λιγότερα από 3 τετραγωνικά μέτρα ανά κρατούμενο. Ωστόσο, όποια κι αν είναι η ορθή εκδοχή, ο χώρος που είχε δοθεί στον προσφεύγοντα ήταν μικρότερος από αυτόν που, σύμφωνα με την προαναφερόμενη απόφαση *Ananyev και λοιποί*, αρκεί για να διαπιστωθεί παραβίαση του άρθρου 3, σε αυτή και μόνο τη βάση.

55. Επιπλέον, το Δικαστήριο σημειώνει ότι αν και η Κυβέρνηση βεβαιώνει ότι η διοίκηση παρείχε στους κρατούμενους τα ποσά που ήταν αναγκαία για τη σίτισή τους, δε διευκρινίζει ποιο ήταν, κατ'αυτήν, το ποσό που χορηγείτο σε κάθε κρατούμενο. Απεναντίας, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι το ποσό των 5,87 ευρώ που λάμβαναν ημερησίως οι κρατούμενοι για τη σίτισή τους αρκούσε για την αγορά δύο μόνο σάντουιτς αμφίβολης ποιότητας και τα οποία αποτελούσαν τη μοναδική τροφή καθόλη τη διάρκεια της κράτησης. Ωστόσο, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι αυτό το ποσό των 5,87 ευρώ του οποίου η πραγματικότητα έχει αποδειχθεί σε πολυάριθμες αποφάσεις του Δικαστηρίου, έχει διαδραματίσει, σε ορισμένες από αυτές, καθοριστικό ρόλο στη διαπίστωση παραβίασης του άρθρου 3 (βλέπε, μεταξύ άλλων, *Βαφειάδης κατά Ελλάδα*, αριθ. 24981/07, 2 Ιουλίου 2009, προαναφερόμενη απόφαση *Tabesh, Efremidze κατά Ελλάδα*, αριθ.

33225/08, 21 Ιουνίου 2011). Ελλείπει πιο συγκεκριμένων πληροφοριών από την πλευρά της Κυβέρνησης προς στήριξη των ισχυρισμών της επί της σίτισης των κρατουμένων, το Δικαστήριο εμπιστεύεται τις διαβεβαιώσεις του προσφεύγοντος.

56. Υπό αυτές τις συνθήκες, το Δικαστήριο εκτιμά ότι ο προσφεύγων υπεβλήθη σε εξευτελιστική μεταχείριση ασυμβίβαστη προς το άρθρο 3 της Σύμβασης. Υπήρξε ως εκ τούτου παραβίαση αυτής της διάταξης.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

57. Ο προσφεύγων παραπονείται για τον μη νόμιμο χαρακτήρα της προσωρινής κράτησής του ενόψει της απέλασής του. Παραπονείται ως προς τούτο για παραβίαση του άρθρου 5 § 1 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«1. Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα εις την ελευθερίαν και την ασφάλειαν. Ουδείς επιτρέπεται να στερηθή της ελευθερίας του ειμή εις τας ακόλουθως περιπτώσεις και συμφώνως προς την νόμιμον διαδικασίαν:

(...)

στ) εάν πρόκειται περί νομίμου συλλήψεως ή κρατήσεως ατόμου επί σκοπώ όπως εμποδισθή από του να εισέλθη παρανόμως εν τη χώρα, ή εναντίον του οποίου εκκρεμεί διαδικασία απελάσεως ή εκδόσεως.»

58. Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι, στις 25 Ιουλίου 2010, ήτοι έναν μήνα μετά τη σύλληψη του προσφεύγοντος, η διαδικασία απέλασης είχε ολοκληρωθεί, αλλά αυτός κατάφερε να αποφύγει την απέλαση

προβάλλοντας αντίσταση κατά την επιβίβασή του στο αεροπλάνο. Αναφέρει ότι ο προσφεύγων προσέφυγε ενώπιον του διοικητικού πρωτοδικείου Πειραιά παραπονούμενος για την κράτησή του και υποστηρίζοντας ιδίως ότι η κράτησή του καθώς και η απόφαση απέλασης δεν ήταν νόμιμες διότι είχε στην κατοχή του βεβαίωση η οποία αποδείκνυε ότι είχε καταθέσει αίτηση χορήγησης άδειας διαμονής. Ο ενδιαφερόμενος δεν είχε επικαλεστεί κανέναν άλλο λόγο ως προς τον παράνομο χαρακτήρα της κράτησής του ούτε ως προς αιτιάσεις σχετικές με τις συνθήκες αυτής. Το διοικητικό πρωτοδικείο έκρινε, με αναλυτική αιτιολογία, ότι ο προσφεύγων δεν είχε σταθερό τόπο διαμονής και ότι είχε καταφύγει σε τεχνάσματα προκειμένου να του χορηγηθεί άδεια διαμονής.

59. Ο προσφεύγων ανταπαντά ότι κρατείτο δυνάμει μίας διοικητικής απόφασης που στηριζόταν στο αδίκημα της παράνομης διαμονής στην Ελλάδα, ενώ είχε στην κατοχή του, κατά τον χρόνο της σύλληψής του, βεβαίωση που αποδείκνυε ότι είχε καταθέσει όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά για τη χορήγηση άδειας διαμονής, κάτι που, κατά τα λεγόμενα του, καθιστούσε νόμιμη, σύμφωνα με το άρθρο 11 § 4 του νόμου αριθ. 3386/2005, την παρουσία του στην ελληνική επικράτεια. Επιπλέον, υποστηρίζει ότι κρατήθηκε παρανόμως από τις 27 Ιουλίου 2010, ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης ασύλου του, και ότι η προθεσμία των τριάντα ημερών που του είχε οριστεί με την απόφαση της 26^{ης} Οκτωβρίου 2010 για να εγκαταλείψει τη χώρα ήταν παράνομη για το λόγο ότι εκκρεμούσε ακόμη η εξέταση της αίτησης ασύλου του.

60. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, εξετάζοντας τον σκοπό και το αντικείμενο του άρθρου 5 εντός του πλαισίου του καθώς και τα στοιχεία του διεθνούς δικαίου, λαμβάνει υπόψη τη σημασία του άρθρου αυτού μέσα στο σύστημα της Σύμβασης: το εν λόγω άρθρο καθιερώνει ένα θεμελιώδες δικαίωμα του ανθρώπου, ήτοι την προστασία του ατόμου έναντι των

αυθαίρετων προσβολών της ελευθερίας του από το Κράτος (βλέπε ιδίως *Winterwerp κατά Ολλανδίας*, 24 Οκτωβρίου 1979, § 37, série A no 33).

61. Αν και ο γενικός κανόνας που εκτίθεται στο άρθρο 5 § 1 είναι ότι κάθε άτομο έχει δικαίωμα στην ελευθερία, το εδάφιο στ) της διάταξης αυτής προβλέπει μία εξαίρεση επιτρέποντας στα Κράτη να περιορίζουν την ελευθερία των αλλοδαπών μέσα στα πλαίσια του ελέγχου της μετανάστευσης. Όπως το Δικαστήριο έχει ήδη διαπιστώσει, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεών τους δυνάμει της Σύμβασης, τα Κράτη απολαμβάνουν του «αναντίρρητου δικαιώματος να ελέγχουν κυριαρχικώς την είσοδο και την παραμονή των αλλοδαπών στο έδαφός τους» (*Chahal κατά Ηνωμένου Βασιλείου*, 15 Νοεμβρίου 1996, § 73, *Recueil* 1996-V, *Saadi κατά Ηνωμένου Βασιλείου* [GC], no 13229/03, § 64, CEDH 2008-...).

62. Έχει αναγνωρισθεί στη νομολογία του Δικαστηρίου τη σχετική με τα εδάφια του άρθρου 5 § 1 ότι κάθε στέρηση της ελευθερίας πρέπει όχι μόνο να εμπίπτει σε κάποια από τις εξαιρέσεις που προβλέπουν τα εδάφια α) έως στ) αλλά να είναι και «νόμιμη». Σε ό,τι αφορά τη «νομιμότητα» μίας κράτησης, συμπεριλαμβανομένης της τήρησης της «νόμιμης διαδικασίας», η Σύμβαση παραπέμπει κατά βάση στην εθνική νομοθεσία και καθιερώνει την υποχρέωση τήρησης τόσο των ουσιαστικών όσο και των δικονομικών κανόνων. Εν τούτοις, η τήρηση του εθνικού δικαίου δεν επαρκεί: το άρθρο 5 § 1 απαιτεί επιπλέον τη συμμόρφωση κάθε στέρησης της ελευθερίας προς τον σκοπό της προστασίας του ατόμου από τις αυθαιρεσίες (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, πιο πάνω αναφερόμενες αποφάσεις *Winterwerp*, § 37, *Amuur*, § 50, και *Witold Litwa κατά Πολωνίας*, αριθ. 26629/95, § 78, CEDH 2000-III). Αποτελεί μία θεμελιώδη αρχή σύμφωνα με την οποία καμία αυθαίρετη κράτηση δεν μπορεί να είναι συμβατή με το άρθρο 5 § 1 και η έννοια του «αυθαίρετου» που περιέχει το άρθρο 5 § 1 υπερβαίνει την έλλειψη συμμόρφωσης προς το εθνικό δίκαιο, κατά τρόπο που μία στέρηση

της ελευθερίας μπορεί να είναι νόμιμη σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία όντας συγχρόνως αυθαίρετη και συνεπώς αντίθετη προς τη Σύμβαση.

63. Έτσι, το Δικαστήριο πρέπει να διασφαλίσει ότι το εθνικό δίκαιο συμμορφώνεται το ίδιο προς τη Σύμβαση, συμπεριλαμβανομένων των γενικών αρχών που διατυπώνει αυτή. Επί αυτού του τελευταίου σημείου, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι όταν πρόκειται για στέρηση της ελευθερίας, είναι ιδιαιτέρως σημαντικό να τηρείται η γενική αρχή της νομικής ασφάλειας. Συνεπώς, είναι βασικό οι συνθήκες της στέρησης της ελευθερίας δυνάμει του εθνικού δικαίου να έχουν ορισθεί σαφώς και ο ίδιος ο νόμος να είναι προβλέψιμος όσον αφορά την εφαρμογή του, κατά τρόπο που να πληροί το κριτήριο της «νομιμότητας» που έχει ορίσει η Σύμβαση, το οποίο απαιτεί κάθε νόμος να είναι επαρκώς σαφής ώστε να επιτρέπει στον πολίτη –επικουρούμενο εν ανάγκη από μορφωμένους συμβούλους- να προβλέψει, σε έναν λογικό βαθμό υπό τις συνθήκες της υπόθεσης, τις συνέπειες που μπορεί να απορρέουν από μία συγκεκριμένη πράξη (*Baranowski κατά Πολωνίας*, αριθ. 28358/95, §§ 50-52, CEDH 2000-III).

64. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει τέλος ότι από τη νομολογία τη σχετική με το άρθρο 5 § 1 στ) προκύπτει ότι, προκειμένου να μην χαρακτηριστεί αυθαίρετη, η εφαρμογή ενός τέτοιου μέτρου κράτησης πρέπει να γίνεται καλή τη πίστει. Πρέπει επίσης να συνδέεται στενά με τον σκοπό που αφορά την παρεμπόδιση ενός ατόμου να εισέλθει παράνομα στη χώρα. Επιπλέον, ο τόπος και οι συνθήκες κράτησης πρέπει να είναι κατάλληλα (*Bizzotto κατά Ελλάδας*, απόφαση της 15^{ης} Νοεμβρίου 1996, *Recueil* 1996-V). Τέλος, η διάρκεια της κράτησης δεν πρέπει να υπερβαίνει το εύλογο διάστημα που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του διωκόμενου σκοπού (πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Saadi*, § 74).

65. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η στέρηση της ελευθερίας του προσφεύγοντος βασιζόταν στο άρθρο 76 του νόμου αριθ. 3386/2005 και στόχευε στο να διασφαλίσει τη δυνατότητα εκτέλεσης της

απέλασής του. Παρατηρεί ότι κανένα στοιχείο του φακέλου δεν επιτρέπει την αμφισβήτηση της καλής πίστης των εθνικών αρχών στην επίδικη διαδικασία απέλασης. Είναι αλήθεια ότι ο προσφεύγων αμφισβητεί την ορθότητα των λόγων που επικαλέστηκαν οι αρμόδιες αρχές, ήτοι τον κίνδυνο φυγής. Ωστόσο, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, μέσα στα πλαίσια του άρθρου 5 § 1 στ), στο μέτρο που ένα άτομο κρατείται μέσα στα πλαίσια μίας διαδικασίας απέλασης, δεν απαιτούνται συγκεκριμένοι λόγοι για την αιτιολόγηση της αναγκαιότητας της κράτησης, για παράδειγμα προκειμένου να εμποδισθεί ο ενδιαφερόμενος από το να διαπράξει κάποιο αδίκημα ή να διαφύγει (πάνω αναφερόμενη απόφαση *Chahal*, § 112).

66. Σε ό,τι αφορά τη διάρκεια της κράτησης, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, στο πλαίσιο του άρθρου 5 § 1 στ), μόνο η διεξαγωγή της διαδικασίας απέλασης δικαιολογεί μία στέρηση της ελευθερίας στη βάση αυτής της διάταξης και, σε περίπτωση που η διαδικασία δε διεξάγεται με την απαιτούμενη επιμέλεια, η κράτηση παύει να είναι δικαιολογημένη (προαναφερόμενη απόφαση *Chahal*, § 113, *Gebremedhin [Gaberamadhién] κατά Γαλλίας*, αριθ. 25389/05, § 74, CEDH 2007-...).

67. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο προσφεύγων συνελήφθη στις 19 Ιουνίου 2010 και ότι, στις 25 Ιουλίου 2010, οδηγήθηκε στο αεροδρόμιο ενόψει της απέλασής του. Εν τούτοις, η απέλαση δεν έλαβε χώρα διότι, καθώς ο προσφεύγων προέβαλε αντίσταση στην επιβίβασή του, ο υπεύθυνος πτήσης αρνήθηκε να τον δεχθεί στο αεροπλάνο. Στις 3 Σεπτεμβρίου 2010, ο προσφεύγων εισήχθη στο νοσοκομείο λόγω πυρετού και στις 26 Σεπτεμβρίου 2010, εισήχθη εκ νέου για ουρολογικές εξετάσεις. Στο νοσοκομείο εισήχθη και πάλι, για μεγαλύτερο διάστημα αυτή τη φορά, από τις 21 Οκτωβρίου έως τις 25 Οκτωβρίου 2010. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο προσφεύγων αφέθηκε ελεύθερος, για λόγους υγείας, στις 27 Οκτωβρίου 2010, ήτοι τρεις μήνες μετά την αποτυχημένη απόπειρα των αρχών να επιβιβασθεί στο αεροπλάνο.

68. Το Δικαστήριο παρατηρεί επιπλέον ότι ο προσφεύγων κατέθεσε την αίτηση ασύλου του στις 27 Ιουλίου 2010, ήτοι μεταγενέστερα της απόφασης της 22 Ιουνίου 2010 του αστυνομικού διευθυντή που διέτασσε την απέλασή του. Σημειώνει, επιπλέον, ότι από τον φάκελο δεν προκύπτει ότι ο προσφεύγων επικαλέστηκε την ιδιότητά του ως αιτούντος άσυλο στις αντιρρήσεις του ενώπιον του προέδρου του διοικητικού πρωτοδικείου ή ότι ο τελευταίος είχε ενημερωθεί με άλλο τρόπο για την ύπαρξη αυτής της αίτησης. Ο προσφεύγων δεν το διευκρινίζει ούτε στις παρατηρήσεις του. Υπό αυτές τις συνθήκες, το ενδεχόμενο απελευθέρωσης του προσφεύγοντος λόγω της αίτησης ασύλου του δε θα μπορούσε να εξετασθεί στις ημερομηνίες κατά τις οποίες αποφάνθηκαν οι εθνικές αρχές, ήτοι στις 22 Ιουνίου και 12 Αυγούστου 2010.

69. Ενόψει των ανωτέρω, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η κράτηση του προσφεύγοντος δεν ήταν αυθαίρετη εν προκειμένω και ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αυτή δεν ήταν «νόμιμη» υπό την έννοια του άρθρου 5 § 1 στ) της Σύμβασης.

70. Έπεται ότι η αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη κατ'εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 3^α) και 4 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5 § 4 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

71. Ο προσφεύγων κατηγορεί τις εθνικές αρχές ότι δεν εξέτασαν τις αιτιάσεις του σύμφωνα με τις οποίες η κράτησή του ήταν παράνομη ιδίως λόγω των συνθηκών κράτησής του και της διατήρησης της κράτησής του. Παραπονείται για παραβίαση του άρθρου 5 § 4, το οποίο έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον στερούμενον της ελευθερίας του συνεπεία
συλλήψεως ή κρατήσεως έχει δικαίωμα προσφυγής ενώπιον

δικαστηρίου, ίνα τούτο αποφασίση εντός βραχείας προθεσμίας επί του νομίμου της κρατήσεώς του και διατάξη την απόλυσίν του εν περιπτώσει παρανόμου κρατήσεως.»

A. Επί του παραδεκτού

72. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη υπό την έννοια του άρθρου 35 § 3 α) της Σύμβασης. Σημειώνει επιπλέον ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει συνεπώς να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

73. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η κράτηση του προσφεύγοντος προβλεπόταν από το νόμο και ότι η νομιμότητα αυτής εξετάσθηκε δύο φορές από το διοικητικό πρωτοδικείο, ενώπιον του οποίου ο προσφεύγων εκπροσωπήθηκε από δικηγόρο. Αναφέρει ότι το διοικητικό πρωτοδικείο διέταξε την απόλυση του ενδιαφερόμενου για λόγους υγείας, αν και υφίσταντο, κατά την Κυβέρνηση, εύλογοι λόγοι διατήρησης της κράτησής του ενόψει της εκτέλεσης της απόφασης απέλασης που αυτός είχε καταφέρει να αποφύγει ήδη μία φορά.

74. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει επιπλέον ότι το ένδικο μέσο που προβλέπει το άρθρο 76 του νόμου αριθ. 3386/2005, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το νόμο αριθ. 3900/2010, είναι αποτελεσματικό, υπό την έννοια του άρθρου 5 § 4, και ότι επιτρέπει στους ενδιαφερομένους να παραπονεθούν για τη νομιμότητα και τις συνθήκες κράτησής τους.

75. Ο προσφεύγων από την πλευρά του υπογραμμίζει ότι η αίτηση ακύρωσης ενώπιον του προέδρου του διοικητικού πρωτοδικείου μπορεί να

αφορά μόνο την απόφαση απέλασης και όχι την απόφαση θέσης υπό κράτησης.

76. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η έννοια της «lawfulness» (νομιμότητα) πρέπει να έχει την ίδια έννοια τόσο στην παράγραφο 4 του άρθρου 5 της Σύμβασης όσο και στην παράγραφο 1, ώστε ένας κρατούμενος να έχει το δικαίωμα εξέτασης της κράτησής του όχι μόνο υπό το πρίσμα του εθνικού δικαίου, αλλά και της Σύμβασης, των γενικών αρχών που αυτή καθιερώνει και του σκοπού των περιορισμών που επιτρέπει η παράγραφος 1. Υπενθυμίζει ομοίως ότι το άρθρο 5 § 4 δεν εγγυάται το δικαίωμα δικαστικού ελέγχου σε τέτοιο εύρος ώστε να δίδει στο δικαστήριο το δικαίωμα να υποκαθιστά με την κρίση του την κρίση της αρχής από την οποία έχει εκδοθεί η απόφαση, όσον αφορά κάθε πτυχή της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων των αμιγώς περιστασιακών σκέψεων. Η εξέταση πρέπει ωστόσο να είναι αρκετά ευρεία ώστε να περιλαμβάνει όλες τις προϋποθέσεις που είναι απαραίτητες για τη νομιμότητα της κράτησης ενός ατόμου σύμφωνα με την παράγραφο 1 (*Dougoz κατά Ελλάδα*, αριθ. 40907/98, § 61, CEDH 2001-II).

77. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει επίσης ότι έχει ήδη αποφανθεί επί του ζητήματος της αποτελεσματικότητας του δικαστικού ελέγχου, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο που ήταν εφαρμοστέο κατά την περίοδο των πραγματικών περιστατικών, της κράτησης ατόμων ενόψει της διοικητικής απέλασής τους (προαναφερόμενες αποφάσεις *S.D. κατά Ελλάδα*, *Tabesh κατά Ελλάδα*, και *A.A. κατά Ελλάδα*, *Rahimi κατά Ελλάδα*, αριθ. 8687/08, 5 Απριλίου 2011, και *R.U. κατά Ελλάδα*, αριθ. 2237/08, 7 Ιουνίου 2011, και προαναφερόμενη απόφαση *Efremidze κατά Ελλάδα*). Έχει ήδη διαπιστώσει τις ελλείψεις του εθνικού δικαίου ως προς την αποτελεσματικότητα του δικαστικού ελέγχου της θέσης υπό κράτηση με σκοπό την απέλαση και έχει συμπεράνει ότι αυτές δεν μπορούσαν να συμβαδίσουν με τις απαιτήσεις του άρθρου 5 § 4 της Σύμβασης

(προαναφερόμενη απόφαση *A.A. κατά Ελλάδα*, § 71 και, για μία ανακεφαλαίωση των συμπερασμάτων του Δικαστηρίου επί αυτού, προαναφερόμενες αποφάσεις *Rahimi*, §§ 116-119 και *Efremidze*, §§ 64-66). Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά την τρίτη παράγραφο του άρθρου 76 του νόμου αριθ. 3386/2005, το Δικαστήριο έχει ήδη διαπιστώσει ότι οι αντιρρήσεις τις οποίες μπορούσε να υποβάλει ένας αλλοδαπός κρατούμενος κατά της απόφασης που διέτασσε την κράτησή του δεν χορηγούσαν ρητά στον δικαστή την εξουσία να εξετάσει τη νομιμότητα της απέλασης, η οποία συνιστά, στο ελληνικό δίκαιο, τη νομική βάση της κράτησης. Το άρθρο 76 § 4 του νόμου αυτού, όπως αυτό ήταν διατυπωμένο κατά την περίοδο των πραγματικών περιστατικών, επέτρεπε στα δικαστήρια να εξετάζουν την απόφαση κράτησης μόνο επί του πεδίου του κινδύνου φυγής ή του κινδύνου για τη δημόσια τάξη (προαναφερόμενη απόφαση *Efremidze*, § 64). Το Δικαστήριο δε θεωρεί αναγκαίο να επαναλάβει λεπτομερώς αυτές τις γενικές σκέψεις.

78. Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά την παρούσα απόφαση, το Δικαστήριο σημειώνει ότι το διοικητικό πρωτοδικείο, στην από 26 Οκτωβρίου 2010 απόφασή του, δεν αποφάνθηκε επί της νομιμότητας της κράτησης του προσφεύγοντος, αλλά περιορίστηκε στο να διατάξει την απόλυση του ενδιαφερομένου προκειμένου να αποφευχθεί μία επιδείνωση της κατάστασης της υγείας του και να διαπιστώσει ότι δεν υπήρχε πλέον κίνδυνος φυγής. Ο τελευταίος αυτός λόγος επιβεβαιώνει τον περιορισμένο χαρακτήρα της εξέτασης από το διοικητικό πρωτοδικείο και η απόλυση του προσφεύγοντος λόγω ασθένειας δεν αρκεί για να θέσει εν αμφιβόλω τις προγενέστερες διαπιστώσεις του Δικαστηρίου σύμφωνα με τις οποίες ο προβλεπόμενος από το ελληνικό δίκαιο δικαστικός έλεγχος δε συμβαδίζει με τις απαιτήσεις του άρθρου 5 § 4.

79. Συνεπώς, το Δικαστήριο θεωρεί ότι οι προαναφερόμενες ελλείψεις του εθνικού δικαίου ως προς την αποτελεσματικότητα του

δικαστικού ελέγχου της θέσης υπό κράτηση ενόψει μίας απέλασης δεν μπορούσαν να συμβαδίσουν με τις απαιτήσεις του άρθρου 5 § 4 της Σύμβασης. Ενόψει των ανωτέρω, το Δικαστήριο συμπεραίνει ότι υπήρξε παραβίαση αυτής της διάταξης στην προκειμένη υπόθεση.

IV. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

80. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

81. Ο προσφεύγων αξιώνει 20.000 ευρώ για ηθική βλάβη.

82. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το αιτούμενο ποσό είναι υπερβολικό και ότι ενδεχόμενη διαπίστωση της παραβίασης θα συνιστούσε επαρκή δίκαιη ικανοποίηση. Σε περίπτωση που το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να επιδικάσει αποζημίωση, το ποσό αυτής δε θα πρέπει να υπερβεί το ύψος των ποσών που επιδικάστηκαν στις αποφάσεις *Tabesh* (προαναφερόμενη), ήτοι 8.500 ευρώ, ή *Kaja κατά Ελλάδα* (αριθ. 32927/03, 27 Ιουλίου 2006), ήτοι 5.000 ευρώ.

83. Υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις της υπόθεσης, το Δικαστήριο εκτιμά ότι συντρέχει λόγος να επιδικάσει στον προσφεύγοντα 5.000 ευρώ για ηθική βλάβη.

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

84. Ο προσφεύγων δεν υπέβαλε κανένα αίτημα για έξοδα και δικαστική δαπάνη. Συνεπώς, το Δικαστήριο θεωρεί ότι δε συντρέχει λόγος να του χορηγήσει κάποιο ποσό για την αιτία αυτή.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

85. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή ως προς την αιτίαση την ελκόμενη από τα άρθρα 3 και 5 § 4 της Σύμβασης και απαράδεκτη κατά τα λοιπά.
2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης.
3. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 5 § 4 της Σύμβασης.
4. *Αποφαίνεται*
  - α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, 5.000 (πέντε χιλιάδες) ευρώ για ηθική βλάβη, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος,

β) ότι, από τη λήξη της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα προσαυξηθεί με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

5. Απορρίπτει το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 6 Νοεμβρίου 2012, κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)

Søren Nielsen

Γραμματέας

(υπογραφή)

Nina Vajić

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου
εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 6 Δεκεμβρίου 2012.

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρουτσόπουλος